

Van bestuur en werkgroepen

Intercultureel Literatuuronderwijs

Op vrijdag 23 april organiseerde de SPL een zeer goed bezocht symposium in Utrecht met de bedoeling te komen tot de oprichting van een werkgroep Intercultureel Literatuuronderwijs. Het is immers van belang ook in ons *literatuuronderwijs* rekening te houden met leerlingen die afkomstig zijn uit verschillende landen en culturen. Naar het oordeel van het bestuur van de SPL werd het de hoogste tijd een beleid uit te zetten om ook het literatuuronderwijs in onze scholen een intercultureel gezicht te geven. Daarom werden deskundigen uit Nederland en Vlaanderen uitgenodigd op het gebied van bibliotheken, universitair onderzoek en onderwijs, lerarenopleiding en voortgezet onderwijs om over de problematiek van gedachten te wisselen. De aanwezigen vonden het van groot belang dat er gecoördineerd wordt onderzocht wie er op het terrein van het intercultureel onderwijs werkzaam zijn en welke produkten al bestaan. Binnen de LPC en het NBLC blijken inventarisaties in gang te zijn gezet, maar van samenhang lijkt geen sprake. Vandaar dat men het initiatief van de SPL van harte ondersteunde.

Startvraag was: *Wat verstaan we onder intercultureel literatuuronderwijs* ofwel kortweg ILO? In hoeverre maakt het deel uit van intercultureel onderwijs (ICO) als zodanig (en wat is dát dan precies?). Er is een samenhang, natuurlijk, maar de werkgroep-in-oprichting koos als definitie "literatuuronderwijs met een intercultureel accent". Ze trekt daarmee enerzijds de lijn door die met toppunten van de eigen literatuur te maken heeft: aandacht voor het beste, de grote literatuur uit de vreemde culturen, anderzijds om allochtone en Nederlandse romans en verhalen die Nederlandse en allochtone leerlingen helpen elkaars culturen te begrijpen.

De tweede vraag was: *Waarom intercultureel literatuuronderwijs zo benadrukken?*

Een multiculturele samenleving zoals de onze steeds meer wordt en in de grote steden reeds is, wekt als vanzelfsprekend de behoefte aan uitwisseling van én respect voor het cultuurgoed van de minderheden. Saardoor krijgt het Nederlandse onderwijs in het algemeen steeds sterker interculturele accenten. Binnen het literatuuronderwijs kunnen deze waarden van uitwisseling en respect goed tot hun recht komen.

Verskillende doelstellingen van het literatuuronderwijs, bijvoorbeeld persoonlijkheidsvorming, esthetische vorming en cultuuroverdracht, kunnen heel goed worden nagestreefd met behulp van boeken uit andere culturen.

In feite moet de houding die de meeste docenten ten toon spreiden ten opzichte van de jeugdliteratuur, worden doorgetrokken naar de bovenbouw. Het literaire aanbod van andere culturen moet op de lijst kunnen, zoals ook door de CVEN is bepleit. Voor de werkgroep i.o. betekent dit: inspelen op de ongetwijfeld toenemende behoefte aan concreet materiaal, omdat de meeste docenten vooral hun eigen cultuur kennen en voor andere culturen dus afhankelijk zijn van materiaal van anderen.

Van bestuur en werkgroepen

De werkgroep vindt het van belang vooral concrete plannen op tafel te leggen. Wat de bovenbouw betreft stelde men voor om te werken aan lessuggesties voor 1996, als er naar verluidt opnieuw veranderde examenvoorstellen zullen komen. Zo kan de SPL meesturen bij de vernieuwde inrichting van het onderwijs. Een ander voorstel was de inventarisatie van mogelijkheden buiten de bestaande lijsten, een fondslijst van werken die in aanmerking komen op grond van te formuleren criteria zoals toegankelijkheid en aantrekkelijkheid voor de leerlingen. Het formuleren van dergelijke criteria kan op zichzelf reeds een zinvolle activiteit van de werkgroep zijn. Wezenlijk uitgangspunt bij zowel lessuggesties als fondslijsten moet zijn dat de leerlingen niet alleen worden benaderd met het oog op uitbreiding van ervaringen maar ook als confrontatie met hun eigen en andere opvattingen en gewoontes.

In de onderbouw, de basisvorming, moet taalverwerving een belangrijke rol spelen, maar cultuurverwerving ook, zowel van andere culturen als van de Nederlandse cultuur. Het gebruik van beelden uit andere culturen zou bevorderd moeten worden. In Vlaanderen wordt een ICO-planner gebruikt die in dit verband ook zijn nut kan bewijzen. De werkgroep heeft uiteraard in dit stadium vooral veel tijd nodig om studie te maken van het beschikbare materiaal. Een inventarisatie van activiteiten en materiaal op ILO-gebied ligt voor de hand.

Op wie gaat de werkgroep zich richten?

Op opleiders of op docenten? Voor docenten gaat het naar het oordeel van de werkgroep vooral om een mentaliteitsverandering, hetgeen moeilijk is. De opleiders, de mensen van de verzorgingsinstituten, zijn minder te sturen, maar als er wat gebeurt is het structureler. Wat de groep wil bereiken is dat er voor leerlingen evenredige aandacht wordt besteed aan de verschillende cultuuruitingen, niet al te nadrukkelijk van tijd tot tijd speciaal aan de 'arme landen'.

Docenten, opleiders, natuurlijk, maar niet op hen alleen wil de werkgroep invloed uitoefenen. In aanmerking komen zeker ook instellingen als het NBLC, de CPNB, bijvoorbeeld in de keuze van het thema voor de (kinder)boekenweek, de CVEN bij het formuleren van weer nieuwe examenvoorstellen. En ook gemeenten of instellingen die wedstrijden uitschrijven voor schrijvers uit de regio en instanties die prijzen toekennen.

Vanzelfsprekend zal de werkgroep zijn overwegingen en ideeën publiceren, bij voorkeur in Tsjip. Bij een voorspoedige ontwikkeling is een themanummer over het ILO niet denkbeeldig, en in elk geval houden we u in deze rubriek op de hoogte van de ontwikkelingen. Als u op- en aanmerkingen, aanvullingen, ideeën hebt, laat het weten aan ondergetekende.

Dorée de Kruijk

Archipel 41-31, 8224 HR Lelystad (03200-43212)

Werkgroep Vrouwenliteratuur

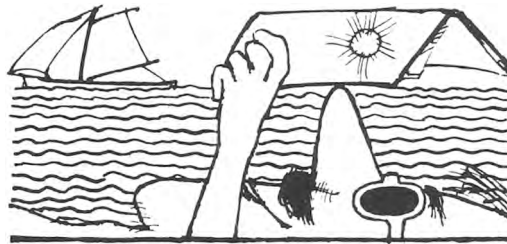
Met een nascholingscursus voor docenten Frans presenteert zich de werkgroep Vrouwenliteratuur van de SPL, waarvoor Suzan van Dijk in Tsjip 2/4 met kennelijk sukses een lans heeft gebroken.

De bedoeling van de cursus 'Vrouwelijke auteurs voor Simone de Beauvoir' is een aanvulling te bieden op de gangbare literatuurhandboeken waarin vrouwelijke auteurs veelal ontbreken. Iedere lezing zal één schrijfster behandelen en deze zal worden gepresenteerd als 'voorbeeldles', bestemd voor reguliere vwo-leerlingen of volwassen havo- en vwo-leerlingen uit het dagavond-onderwijs. Hierna zal er discussie zijn over de reële toepasbaarheid van het lesvoorbeeld en over inhoudelijke aspecten van de te behandelen tekst(en). Alle sprekers behandelen een auteur waarin zij gespecialiseerd zijn.

Uitgenodigd als sprekers zijn C. Hogetoorn (tot voor kort werkzaam aan de RU Utrecht) over Marie de France, Y. Went-Daoust (RU Leiden) over Isabelle de Charrière, A.M. Taat (UvA) over Germaine de Staël, S. van Dijk (UvA) over George Sand en H. Ritter (UvA) over Nathalie Sarraute.

De zaken nog even op een rijtje

- Periode: januari tot en met maart 1994 op dinsdagmiddagen (om de twee weken) tussen 15.30-17.30 uur (precieze data volgen).
- Plaats: Maison Descartes in Amsterdam
- Doelgroep: docenten Frans aan reguliere vwo- en havo-scholen en aan D.A.O.-scholen voor havo en vwo.
- Minimum aantal deelnemers: 20.
- Kosten: f 150,- voor vijf lezingen.
- Nadere inlichtingen bij de organisatie, Suzan van Dijk, Vakgroep Frans UvA, Spuistraat 134, 1012 VV Amsterdam.

De vakantie-lezer

Leest uitsluitend in de vakantie,
als er toch niets anders te doen valt.
Is net geen lange-tanden-lezer.